

Öppna jämförelser 2018

Stöd till personer med funktionsnedsättning – LSS

Mer än hälften av kommunerna har använt undersökningar av enskildas uppfattning av kvalitet som underlag för verksamhetsutveckling. Det är fortfarande få kommuner som använder systematisk uppföljning. Allt fler kommuner har rutiner för att informera om individens möjlighet att få en samordnad individuell plan (SIP). När det gäller rutiner för att pröva möjlighet till arbete är det fortfarande få kommuner som har sådana rutiner.

Årets resultat visar att:

- 57 procent av kommunerna har gjort minst en undersökning om enskildas uppfattning om kvalitet och använt resultaten för att utveckla verksamheten.
- 9 procent av kommunerna har sammanställt resultat från uppföljningar av beslutade insatser och använt de resultaten i utveckling av verksamheten. Det är något fler än 2017.
- Omkring hälften av kommunerna har en rutin för att informera att den enskilde har möjlighet att få en samordnad individuell plan (SIP) inom LSS. Det innebär en ökning sedan förra året.
- Endast 14 procent av kommunerna har en rutin att minst varje år pröva om den som deltar i daglig verksamhet har möjlighet till arbete eller praktikplats.

Det finns skillnader i resultaten mellan länen och kommunerna

Enskildas uppfattning bidrar till verksamhetsutveckling

I lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, är delaktighet och inflytande centrala begrepp och den enskilde ska ges möjlighet till inflytande över de insatser som ges (6 § LSS). Socialtjänsten behöver på olika sätt ta reda på vad de som tar del av verksamheten tycker och ge möjlighet till inflytande över beslut och processer. Att sammanställa hur enskilda uppfattar kvaliteten i verksamheten och använda det i förändrings- och utvecklingsarbete är ett sätt att arbeta med brukarinflytande på verksamhetsnivå [1].

Nästan 60 procent av kommunerna uppger att de har gjort minst en undersökning om enskildas uppfattning om verksamhetens kvalitet och har också använt resultatet för att utveckla verksamheten. Det kan handla om att nya metoder införas, att personalen utbildas inom ett område eller att rutiner ändras.

Resultaten visar att bland de kommuner som har upp till 15 000 invånare är det en mindre andel som har använt enskildas uppfattning för verksamhetsutveckling.

Arbetet med systematisk uppföljning kan utvecklas

Systematisk uppföljning handlar om att dokumentera arbetet med enskilda för att följa upp hur det går och sammanställa informationen i syfte att utveckla och förbättra verksamheten [2]. Att följa upp sin verksamhet systematisk är en del av en kunskapsbaserad socialtjänst och kan ge kunskap om verksamheten. Indikatorn som presenteras här visar de kommuner som har sammanställt resultat från uppföljningar på individnivå och använt resultatet för att utveckla verksamheten. Även om det fortfarande är under 10 procent av kommunerna som använder systematisk uppföljning inom LSS så ser vi i årets resultat en liten ökning från förra året. En av förutsättningarna för systematisk uppföljning är en tydlig och strukturerad individbaserad dokumentation av behov och mål. I årets öppna jämförelser inom LSS ser vi att det systematiska arbetssättet Individens behov i centrum (IBIC) börjar användas, vilket skulle kunna öka förutsättningarna för systematisk uppföljning. 12 procent av kommunerna uppger att de använder IBIC vid alla utredningar.

Tabell 1. Systematisk uppföljning för att utveckla verksamheten inom LSS 2016–2018.

Andel kommuner och stadsdelar i Stockholm och Göteborg, procent, riket

	2016	2017	2018
Använt resultat från systematisk uppföljning till verksamhetsutveckling	11	6	9

Källa: Enkät Öppna jämförelser Socialtjänst, kommunundersökning, myndighetsutövning, 2016, 2017, 2018 Socialstyrelsen.

Allt fler kommuner har rutin om SIP

Många personer som har LSS-insatser har behov av stöd från både socialtjänsten och hälso- och sjukvården och det finns ofta ett behov av samordning. En samordnad individuell plan (SIP) har som syfte att säkerställa samordning av insatser från flera olika aktörer. En individuell plan ska upprättas av landstinget och kommunen när den enskilde har behov av insatser både från socialtjänsten och hälso- och sjukvården. Förutsättningar för att en plan ska upprättas är att landstinget eller kommunen bedömer att planen behövs och att den enskilde samtycker till att en SIP upprättas. Rutiner för att delge enskilda information om att de vid behov kan få en samordnad individuell plan är ett sätt att säkerställa att enskilda får kännedom om dessa möjlighet och om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens skyldigheter. Andelen kommuner som har en sådan rutin har ökat både för barn och vuxna inom LSS. Nästan hälften av kommunerna har en aktuell sådan rutin 2018. Det skiljer sig åt mellan länen vilket visas i figur 1.

Tabell 2 Aktuell rutin för information om samordnad individuell plan (SIP) inom LSS 2017–2018.

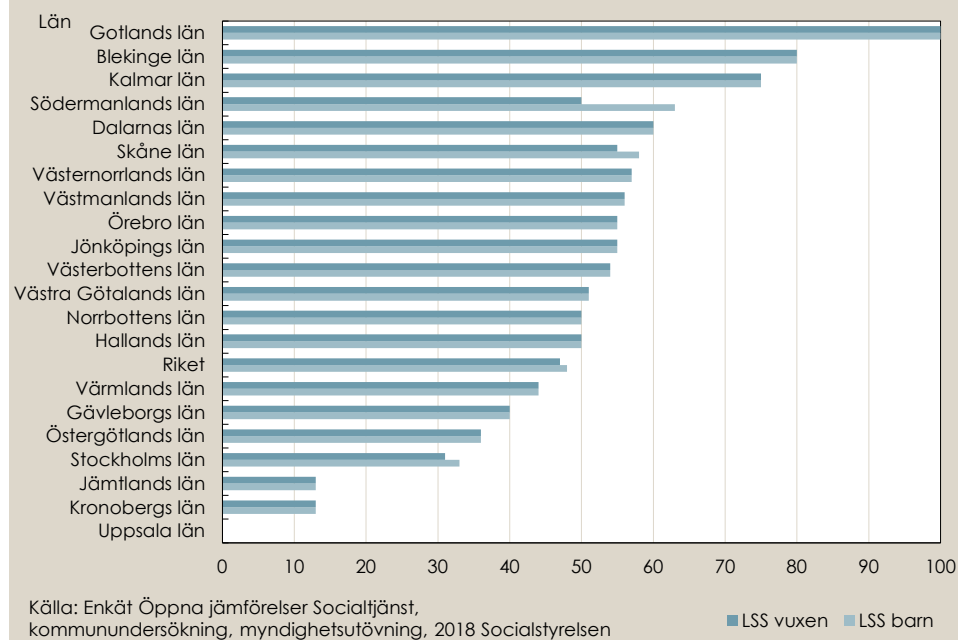
Andel kommuner och stadsdelar i Stockholm och Göteborg, procent, riket

	2017	2018
Aktuell rutin för information om SIP LSS – barn	40	48
Aktuell rutin för information om SIP LSS – vuxna	40	47

Källa: Enkät Öppna jämförelser Socialtjänst, kommunundersökning, myndighetsutövning, 2017, 2018 Socialstyrelsen

Figur 1. Information om samordnad individuell plan (SIP) 2018

Andel kommuner i länet som har en aktuell rutin för information om samordnad individuell plan (SIP) för LSS- barn samt LSS-vuxen, procent

Få har rutin att pröva möjlighet till arbete

Det kan finnas personer som deltar i daglig verksamhet som i någon form både kan och vill delta på arbetsmarknaden. Den dagliga verksamheten bör generellt ha som mål att utveckla den enskildes möjlighet till förvärsarbete på kort eller lång sikt för de som kan delta i arbetslivet [3]. Det är angeläget att regelbundet pröva den enskildes möjlighet till arbete på den reguljära arbetsmarknaden eller inom Samhall (Prop. 1992/93:159 s.91). Det är enbart 14 procent av kommunerna som uppger att de har en aktuell rutin att minst årligen pröva möjlighet till arbete eller praktikplats för personer som deltar i daglig verksamhet. Andelen kommuner med en rutin har legat kring samma nivå de senaste åren. Flera kommuner uppger att de arbetar med detta på andra sätt men en skriftlig rutin är ett sätt att säkerställa att den enskildes möjlighet till arbete uppmärksammas.

Referenser

1. Att ge ordet och lämna plats - vägledning om brukarinflytande inom socialtjänst, psykiatri och missbruks- och beroendevård. Socialstyrelsen; 2013.
2. Systematisk uppföljning. Socialstyrelsen; 2014.
3. Från sysselsättning till arbete. Kunskapssammanställning om stöd till arbete för personer med funktionsnedsättning. Institutionen för socialt arbete, Umeå universitet 2014.

Öppna jämförelser

Målet med öppna jämförelser inom socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården är verksamhetsförbättring som kommer brukaren till gagn.

Datakälla: Enkät Öppna jämförelser Socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård, kommunundersökning, myndighetsutövning, 2018, Socialstyrelsen.

95 procent av kommunerna har besvarat enkätens generella del och 93 procent besvarade delenkäten om Stöd till personer med funktionsnedsättning - LSS.

Mer information

Du hittar alla resultat i Excel-filen, redovisade för stadsdelar i Göteborg och Stockholm, på kommun-, läns- och riksnivå:

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2018/2018-6-6>

I Användarguiden finns information om hur resultaten kan användas, metod, beskrivningar av indikatorer och bakgrundsmått:

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2018/2018-6-6>

Kontakt:

Maria Rude

Telefon: 075-247 34 46

E-post: maria.rude@socialstyrelsen.se